

Malaltia
d'Alzheimer
i altres demències

vida als anys

2003

L'atenció socio sanitària
a Catalunya

 CatSalut

Servei Català
de la Salut

 Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

Introducció

Definim la demència com una síndrome clínica d'etiologia múltiple que implica un deteriorament intel·lectual en relació amb la situació prèvia de la persona, habitualment crònica i la majoria de vegades irreversible. Aquest deteriorament intel·lectual implica una afectació de les capacitats funcionals suficient per interferir en les activitats sociolaborals de la persona afectada.

L'atenció a les persones amb demència, el paradigma de la qual és la malaltia d'Alzheimer, és un dels principals reptes de l'atenció socio sanitària. Ho és per l'elevada prevalença de la malaltia i també per la dificultat que representa una malaltia crònica, evolutiva, amb tendència a la dependència física i psíquica del malalt i amb un fort impacte sobre la família. Ho és també perquè l'a-

tenció adequada necessita la participació de tots els nivells assistencials. La coordinació en aquest cas és imprescindible.

Tot plegat comporta la necessitat de procurar la detecció precoç de la malaltia mitjançant un procés acurat que permeti arribar al diagnòstic etiològic, donar una resposta eficaç davant situacions de crisi, d'una manera equitativa en el territori, garantir la continuïtat assistencial evitant la fragmentació de les propostes i dels recursos i oferir l'adequat suport a la família, el paper de la qual és clau en el tractament de la malaltia.

Al voltant d'un 10 % (5,2 % - 14,5 %, segons els estudis) de les persones majors de 65 anys pateixen

algun tipus de demència. Aquest percentatge creix a mesura que augmenta l'edat. Segons Henderson, la prevalença de demència es duplica cada vegada que s'incrementa l'edat en 5,1 anys, a partir dels 60 anys i fins als 90.

Amb aquestes dades, podem considerar que a Catalunya el nombre de persones amb demència es pot situar per sobre de les 100.000.

En els propers anys, cal preveure un increment de la població més gran de 80 anys, amb la qual cosa augmentarà també la prevalença de la demència.

S'estima que la demència degenerativa primària, l'expressió més important de la qual és la malaltia d'Alzheimer, representa aproximadament un 60 % del total de les demències en el nostre entorn. Així, la prevalença de la malaltia d'Alzheimer és d'un 5-6 % entre els majors de 65 anys i de fins a un 20 % en els majors de 80 anys. La resta correspon a demències d'etiologia vascular o mixtes.

Els serveis d'atenció a la malaltia d'Alzheimer i altres demències

Els pacients amb demència són atesos en els diferents recursos socio sanitàries de caràcter polivalent. Tanmateix, en els casos en què la població afectada és prou important, s'estableixen unitats específiques per a persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències, les quals descrivim tot seguit.

Unitats d'internament

■ Mitja estada per a malalts d'Alzheimer i altres demències

Servei inclòs en la tipologia contractual de les unitats de convalsència. Adreçat a l'atenció de persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències que necessiten un ingrés de curta durada amb els objectius principals d'avaluació-diagnòstic, control de trastorns del comportament, convalsència de persones amb demència i actuació en crisis familiars greus.

■ Llarga estada per a malalts d'Alzheimer i altres demències

Unitat adreçada a l'atenció continuada de persones amb demència i diferents nivells de dependència, amb diversos graus de complexitat clínica i que no poden ser ateses al seu domicili.

Aquestes unitats estan especialment indicades en el cas de persones amb trastorns del comportament o necessitats específiques derivades de la demència que dificulten la seva permanència en les unitats de llarga estada convencional.

Atenció diürna ambulatoria

■ Equips d'avaluació integral ambulatoria (EAIA) en trastorns cognitius (inclouen les UFISS de demència)

Són unitats d'atenció ambulatoria que atenen persones amb trastorns cognitius i de la conducta.

El seu objectiu és el diagnòstic integral de l'etiologia i les síndromes de les persones amb demència i el tractament d'aquestes, amb un enfocament interdisciplinari.

Les seves funcions també inclouen donar suport especialitzat als problemes intercurrents dels malalts durant el curs de la seva malaltia, i a les famílies.

■ Hospital de dia

Servei destinat a persones amb malaltia d'Alzheimer i altres demències que requereixen mesures integrals de suport, rehabilitació, tractament o diagnòstic i seguiment especialitzat en règim diürn ambulatori.

Els seus principals objectius són l'avaluació integral, els tractaments cognitius, l'estimulació funcional, l'atenció continuada de manteniment i prevenció de les crisis i el suport a les famílies (formació, informació), buscant millorar la qualitat de vida.

Equip d'avaluació i suport

■ Programa d'Atenció Domiciliària. Equips de Suport (PADES)

Són equips especialitzats i capacitats per donar suport a l'atenció primària. L'objectiu és l'atenció de les persones grans amb malaltia, malalts crònics i malalts terminals, especialment en les situacions més complexes.

Malgrat la polivalència dels PADES en l'atenció de malalts geriàtrics i malalts crònics o terminals i el fet que no són equips específics per a l'atenció de persones amb demència, tenen un paper important de suport especialitzat a l'atenció primària al domicili.

La distribució territorial

A partir dels principis d'equitat territorial i proximitat al ciutadà, i amb una òptica de planificació, s'han definit una sèrie d'àrees d'influència sociosanitària que corresponen a diferents sectors o suma de sectors que respecten els límits de les Àrees Bàsiques de Salut (ABS).

La distribució dels recursos es fa segons un esquema aproximat que té en compte la població de cada àrea d'influència, tal com es pot veure a la taula 2.

Taula 2. Distribució dels serveis específics per a la malaltia d'Alzheimer i altres demències

Servei	Àrees d'influència < 50.000 habitants	Àrees d'influència 50 - 100.000 habitants	Àrees d'influència 100 - 250.000 habitants	Àrees d'influència >250.000 habitants
Llarga estada	NO	SÍ	SÍ	SÍ
Mitja estada	NO	SÍ	SÍ	SÍ
Hospital de dia	NO	SÍ	SÍ	SÍ
Equips d'avaluació integral ambulatoria	Consulta d'avaluació i seguiment	Consulta d'avaluació i seguiment	SÍ	SÍ
PADES	SÍ	SÍ	SÍ	SÍ

Serveis sociosanitaris d'atenció a la malaltia d'Alzheimer i altres demències a Catalunya

Nom del centre	Població/ Regió Sanitària	Hospitalització		Hospital de dia	EAIA
		LIE Psic.***	ME Psic.***	H.D. Psic.***	TC
Regió Sanitària Lleida					
Hospital Jaume Nadal Meroles	Lleida			x	
Hospital Santa Maria	Lleida			x	x
Residència Terraferma	Alpicat	x			
Regió Sanitària Tarragona					
Hospital Mare de Déu de la Salut	Tarragona			x	
Residència La Mercè	Tarragona			x	
Policlínica Comarcal El Vendrell	El Vendrell			x	
Institut Pere Mata	Reus	x	x		x
Regió Sanitària Terres de l'Ebre					
Hospital Santa Creu	Tortosa		x	x	
Hospital Verge de la Cinta	Tarragona				x
Regió Sanitària Girona					
Hospital de Palamós	Palamós				x
Hospital Sant Jaume d'Olot	Olot	x			
Clínica Salus Infirmorum	Banyoles	x		x	
Hospital de Santa Caterina	Girona				x
Centre Geriàtric Maria Gay	Girona	x		x	
Residència Puig d'en Roca	Girona	x			
Hospital Municipal de Lloret	Lloret de Mar	x			
Regió Sanitària Costa de Ponent					
Clínica del Carme	Vilafranca del Penedès	x		x	
Fundació Sanitària Sant Josep	Igualada				x
Centre sociosanitari Garbí	Castelldefels	x		x	
Benito Menni, Compl Assistencial Salut Mental	Sant Boi de Llobregat	x		x	
Sagrat Cor, Serveis de Salut Mental	Martorell	x	x	x	x
Prytanis Hospitalet	L'Hospitalet de Llobregat	x			
C. sociosanitari de l'Hospitalet	L'Hospitalet de Llobregat	x	x	x	x
Hospital de Bellvitge	L'Hospitalet de Llobregat				x
Fundació Hospital Sant Antoni Abat	Vilanova i la Geltrú	x	x	x	x
Residència Prytanis	Sant Boi de Llobregat	x			

Nom del centre	Població/ Regió Sanitària	Hospitalització		Hospital de dia	EAIA
		LLE Psic.***	ME Psic.***	H.D. Psic.***	TC
Regió Sanitària Barcelonès Nord-Maresme					
Residència Can Torras	Alella	x		x	
Centre sociosanitari Antic Hospital Sant Jaume	Mataró	x	x	x	x
Casal de Curació	Vilassar de Mar	x		x	
Centre sociosanitari El Carme	Badalona	x		x	x
Residència L'Estada SA	Sant Andreu de Llavaneres	x			
Hospital de Sant Jaume	Calella			x	
Servei Gerència Torribera	Santa Coloma de Gramanet	x	x	x	x
Regió Sanitària Centre					
Residència Puigcerdà	Puigcerdà	x			
Fundació Sociosanitària de Manresa	Manresa	x	x	x	x
Hospital Sant Jaume	Manlleu	x		x	
Hospital Santa Creu	Vic	x	x	x	x
Residència Albada	Sabadell	x		x	
Hospital Sant Llàtzer	Terrassa	x			
Mútua de Terrassa	Terrassa				x
Centre Vallparadís	Terrassa	x			
Hospital de Terrassa	Terrassa			x	
Residència Santa Susanna	Caldes de Montbui	x		x	
Hospital General de Granollers	Granollers		x	x	x
Consorci Sanitari de Barcelona					
Centre Geriàtric Municipal	Barcelona	x		x	
Hospital del Mar	Barcelona				x
Clínica Barceloneta, SA	Barcelona	x			
Residència Policlínica Ntra. Sra. Mercè	Barcelona	x	x	x	x
Centre sociosanitari Mutuam Güell	Barcelona	x		x	
Llars Mundet	Barcelona	x			
Hospital Clínic i Provincial	Barcelona			x	x
Hospital de la Santa Creu i Sant Pau	Barcelona				x
Fundació ACE	Barcelona			x	x

LLE Psic. Llarga Estada
 CV Convalescència
 CP Cures Pal·liatives
 ME Poliv. Mitja Estada Polivalent
 ME Psic. Mitja Estada Psicogeriàtrica
 EAIA Equips d'avaluació integral ambulatoria
 TC Trastorns cognitius (inclou les UFISS de demència)

© Generalitat de Catalunya
Departament de Sanitat i Seguretat Social

Edició: CatSalut
1a. edició: juny 2004

Disseny gràfic: Víctor Oliva. Disseny gràfic, SL